

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Tulliliiton vieminen seuraavalle tasolle: toimintasuunnitelma”

(COM(2020) 581 final)

(2021/C 220/07)

Esittelijä: **Anastasis YIAPANIS**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 11.11.2020
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava jaosto	”sisämarkkinat, tuotanto ja kulutus”
Hyväksyminen jaostossa	2.3.2021
Hyväksyminen täysistunnossa	24.3.2021
Täysistunnon nro	559
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	259/0/6

1. Päätelmät ja suositukset

1.1. ETSK suhtautuu myönteisesti seuraavat viisi vuotta kattavaan hyvin konkreettiseen toimintasuunnitelmaan kansallisten tulliviranomaisten tukemiseksi. Kun toimintasuunnitelma on pantu täytäntöön, se johtaa yhdessä säännöllisten vaikutustenarviointien kanssa tullin todelliseen nykyaikaistamiseen kautta EU:n.

1.2. Vaikka uudistaminen alkoi vuonna 2016 unionin tullikoodeksin käyttöönotolla ⁽¹⁾, viimeaikainen kehitys, kuten kasvavat kauppavirrat, kukoistava sähköinen kaupankäynti, tullien ja alv:n välttäminen, tavaroiden laitton kauppa ja aliarvostus, edellyttävät kaikki välittömiä ja koordinoituja toimia. Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen tulliliitosta lisää jo nyt työtaakkaa ja aiheuttaa erityisiä haasteita tulliviranomaisille.

1.3. Tällainen kunnianhimoinen suunnitelma edellyttää riittävää yhteisrahoitusta. ETSK ei ole varma siitä, että kaikki jäsenvaltiot ovat valmiita hyväksymään ehdotetun aikataulun ja osallistumaan omalla rahoitusosuudellaan.

1.4. Tulliviranomaisten ja muiden lainvalvontaviranomaisten ja hallintotahojen välistä yhteistyötä ja yhteentoimivuutta on tehostettava nopeasti. Parhaiden käytäntöjen jakaminen voisi myös parantaa tullipalvelujen tuottavuutta, ja saatavilla olevan suuren tietomäärän asianmukainen hallinnointi mahdollistaisi toimitusketjujen älykkään valvonnan ja ennakointi- valmiuksien parantamisen.

1.5. Tulliviranomaisille olisi annettava riittävät resurssit kaikkia taloudelliseen arvoon liittymättömiä tehtäviä varten, ja olisi otettava käyttöön valvontaa ja tarvittavan henkilöstön määrää koskevat vähimmäisvaatimukset. ETSK pitää äärimmäisen tärkeänä, että markkinavalvonta-asetusta ⁽²⁾ koskevat täytäntöönpanosäädökset hyväksytään mahdollisimman pian.

1.6. Seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen erittäin pitkä hyväksymisprosessi ja EU27-johtajien vaikeudet päästä sopimukseen hyvin tärkeistä toimista vaarantavat sekä EU:n talouden asianmukaisen elpymisen että kansalaisten ja yritysten tarvitseman välittömän tuen.

1.7. ETSK suosittaa, että tutkitaan välittömästi lohkoketjuteknologian sisällyttämistä ehdotettuun toimintasuunnitelmaan. Lisäksi robotiikan ja tekoälyn teknologista kehitystä ja olemassa olevia innovatiivisia ratkaisuja voitaisiin hyödyntää helposti välittömin ja merkityksellisin tuloksin.

⁽¹⁾ EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 169, 25.6.2019, s. 1.

1.8. ETSK ehdottaa, että kiinnitetään erityistä huomiota haavoittuvimpiin saapumis- ja poistumispaikkoihin, ja arvostaa sitä, että tulliliiton vahvuus määritellään sen heikoimman lenkin perusteella. Vaatimustenmukainen, koordinoitumpi ja yhdenmetympi riskienhallintajärjestelmä kaventaisi viranomaisten välisiä eroja ja vahvistaisi ketjun heikoimpia lenkkejä. Vuoden 2021 toiselle neljännekselle ilmoitettu uusi riskinhallintastrategia onkin tervetullut.

1.9. Tarvitaan erityisiä määrärahoja, jotta uusi tuontivalvontajärjestelmä (ICS2) voidaan liittää yhteen muiden sähköisten järjestelmien kanssa. ETSK korostaa tällaisen monimutkaisen verkoston asianmukaisen hallinnan merkitystä.

1.10. ETSK toteaa, että on varmistettava riittävät henkilöresurssit sekä asianmukainen koulutus henkilöstölle lastausta ja saapumista edeltävien ennakkotietojen analysointia varten. Komitea on jo kehottanut laatimaan ”yhteisiä koulutuskehyksiä käyttäen pohjana EU:n tullialan osaamiskehystä”⁽³⁾.

1.11. EU:n verotietokeskuksen perustaminen veropetoksia torjuvan Eurofisc-verkoston yhteyteen on merkittävä parannus, ja ETSK odottaa kiinnostuneena komission arviota asiasta.

1.12. Sähköinen kaupankäynti on hyvin tärkeä ala pk-yrityksille. ETSK on huolissaan siitä, ettei tiedonannossa mainita suotuisan toimintakehyksen luomista pk-yrityksille tämän kunnianhimoisen toimintasuunnitelman avulla.

1.13. ETSK katsoo, että alustoilla on tärkeää tietoa, jota tulli voisi käyttää, mutta niiden olisi investoitava erikseen tietotekniikkaohjelmistoihin, kuten automatisoituihin robotiikkajärjestelmiin. Niille olisi annettava rahoitusta sellaisten tietojen keräämiseen, joita ne eivät muuten tarvitsisi. ETSK on kuitenkin tyytyväinen siihen, että komissio tarkastelee parhaillaan uudelleen verkossa toimivien markkinapaikkojen roolia ja velvollisuuksia.

1.14. Tarvitaan nopeasti kattava analyysi unionin kansainvälisistä yhteistyöjärjestelmistä ja keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa. Se johtaisi parempaan täytäntöönpanon valvontaan.

1.15. ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotukseen ottaa käyttöön EU:n tullialan keskitetty palvelupiste ja antaa sille täyden tukensa.

1.16. ETSK on huolissaan siitä, että jos jäsenvaltiot eivät tue kiistanalaista ehdotusta EU:n tulliviraston perustamiseen tähtäävästä hankkeesta, tällaisen monimutkaisen ja kytköksellisen järjestelmän hallinnointi aiheuttaa lisärasitteita komission yksiköille.

1.17. ETSK uskoo vakaasti, että työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistaminen auttaa toteuttamaan tämän kunnianhimoisen toimintasuunnitelman varmistaen samalla sen kansalaisille ja yrityksille tuoman hyödyn laaja-alaisen jakautumisen.

2. Johdanto

2.1. EU:n tulliliitto on ollut olemassa vuodesta 1968, ja se kattaa kaiken tavarakaupan kaikissa 27 jäsenvaltiossa. Tulliliitto helpottaa vuosittain tavarakauppaa yli 3,5 biljoonan euron arvosta, ja EU:n tulliviranomaiset käsittelevät joka sekunti 27 tavaraa, joista on tehty tulli-ilmoitus.

2.2. Komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin toimikautensa alussa esittämien poliittisten suuntaviivojen mukaisesti Euroopan komissio julkaisi 28. syyskuuta 2020 kunnianhimoisen toimintasuunnitelman tulliliiton uudistamiseksi siten, että siitä tehdään älykkäämpi, yksinkertaisempi ja digitaalisesti tehokkaampi vuoteen 2025 mennessä. Tämä vaikuttaisi myönteisesti sekä EU:n tuloihin että Euroopan kansalaisten turvallisuuteen. Lisäksi yritykset hyötyisivät yksinkertaisemmista ja nopeammista raportointivelvoitteista.

⁽³⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineen perustaminen yhdenmetyksi rajaturvallisuuden rahaston osaksi” (EUVL C 62, 15.2.2019, s. 67).

2.3. ETSK on jo todennut, että ”tehokas tulliuioni on Euroopan integraatioprosessin ehdoton edellytys, jotta voidaan varmistaa tehokas, turvallinen ja avoin tavaroiden vapaa liikkuvuus sekä mahdollisimman korkea kuluttajansuoja ja ympäristönsuojelu, paras mahdollinen työllisyystilanne sekä petosten ja väärennösten tehokas torjunta”⁽⁴⁾.

2.4. ETSK suhtautuukin myönteisesti kansallisten tulliviranomaisten tukemiseen tähtäävään seuraavat viisi vuotta kattavaan hyvin konkreettiseen toimintasuunnitelmaan, johon sisältyy 30 suunniteltua ja aikataulutettua toimea neljällä strategisella alalla: riskienhallinta, verkkokaupan hallinta, vaatimusten noudattamisen edistäminen ja tulliviranomaisten yhtenäinen toiminta.

2.5. Nykyisessä tullijärjestelmässä on ilmennyt puutteita ja heikkoja lenkkejä, eikä kaikkien jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä jaettuja suuria tietomääriä käytetä tehokkaasti. Euroopan parlamentti ja Euroopan tilintarkastustuomioistuin ovat jo ilmaisseet huolensa tulonmenetyksistä, jotka johtuvat tuontitavaroiden tehottomista tullitarkastuksista.

2.6. Tullimaksut muodostavat merkittävän osan EU:n talousarviosta, ja niiden osuus kaikista tuloista on noin 14 prosenttia. Komission petostentorjuntaviraston (OLAF) mukaan tullipetokset ovat yleisiä, ja se on suosittelut tullien perimistä yli 2,7 miljardin euron arvosta vuosina 2017–2019. Kolmansista maista tuotujen väärennettyjen tavaroiden arvon arvioidaan olevan 121 miljardia euroa vuodessa, ja teollis- ja tekijänoikeuksien rikkomukset tuottavat yli 83 miljardia euroa myynnissä ja aiheuttavat 15 miljardin euron verotulojen menetyksen.

2.7. Myönteistä on, että lähes 100 prosenttia tulli-ilmoituksista lähetetään sähköisesti.

3. Yleistä

3.1. Tulliliitto tarvitsee pikaisesti investoimista sekä ohjelmistojen että inhimillisten valmiuksien koordinoitua päivittämiseen. Vaikka uudistaminen alkoi vuonna 2016 unionin tullikoodeksin käyttöönotolla⁽⁵⁾, kasvavat kauppavirrat, kukoistava sähköinen kaupankäynti, tullien ja alv:n välttäminen, tavaroiden laiton kauppa ja aliarvostus edellyttävät kaikki välittömiä ja koordinoituja toimia. Lisäksi tulli vastaa tavaroiden tarkastamisesta myös monien niiden taloudelliseen arvoon liittymättömien seikkojen osalta. ETSK arvostaa sitä, että tulliliiton vahvuus määritellään sen heikoimman lenkin perusteella, ja ehdottaakin, että erityistä huomiota kiinnitetään haavoittuvimpiin saapumis- ja poistumispaikkoihin. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä täysimääräisesti uutta tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälinettä, joka on suunniteltu erityisesti tukemaan uusinta kehitystä edustavien tullilaitteiden hankintaa, huoltoa ja korvaamista.

3.2. Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen tulliliitosta lisää jo nyt työtaakkaa ja aiheuttaa erityisiä haasteita tulliviranomaisille. Tulli-ilmoitusten määrän odotetaan kasvavan merkittävästi, kun tullitarkastukset otetaan uudelleen käyttöön.

3.3. Tulliviranomaisten ja muiden lainvalvontaviranomaisten ja hallintotahojen välistä yhteistyötä ja yhteentoimivuutta on tehostettava nopeasti. ETSK on jo varoittanut, että ”jäsenvaltioiden – poliisi-, tiedustelu-, oikeus-, tulli- ja veroalalla toimivien – eri viranomaisten ja elinten välinen yhteistyö on hyvin kaukana optimaalisesta tasosta”⁽⁶⁾.

3.4. Tulli on tiiviisti mukana terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Pelkästään vuonna 2019 tulli takavarikoi 400 tonnia huumausaineita, 3 699 ampuma-asetta sekä 3,5 miljardia kappaletta tupakkatuotteita ja savukkeita. Kaikista käteisrahailmoituksista 11,5 prosenttia on ollut virheellisiä, mikä vastaa arvoltaan noin 331 miljoonaa euroa⁽⁷⁾.

3.5. Tiedonhallinta on äärimmäisen tärkeää alalla, missä liikkuu suuri määrä ilmoituksia, tuotetietoja, veroja ja muuta vastaavaa. Saatavilla olevien tietojen suuren määrän hallinta merkitsisi välitöntä ja merkittävää parannusta nykyiseen tullijärjestelmään ja auttaisi myös vastaamaan paremmin ja kattavammin kasvaviin haasteisiin. Se mahdollistaisi myös toimitusketjujen älykkään valvonnan ja paremmat ennakoitavallisuudet.

⁽⁴⁾ EUVL C 367, 10.10.2018, s. 39.

⁽⁵⁾ EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1.

⁽⁶⁾ EUVL C 246, 28.7.2017, s. 22.

⁽⁷⁾ Toinen kaksivuotiskertomus edistymisestä unionin tulliliiton ja sen hallinnoinnin kehittämisessä.

3.6. ETSK on jokseenkin pettynyt siihen, että komissio pyytää tiedonannon viimeisessä virkkeessä VAIN Euroopan parlamenttia ja neuvostoa tukemaan toimintasuunnitelmaa eikä mainitse lainkaan Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa. Komitea uskoo vakaasti, että työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistaminen auttaa toteuttamaan tämän kunnianhimoisen toimintasuunnitelman varmistaen samalla sen kansalaisille ja yrityksille tuoman hyödyn laaja-alaisen jakautumisen.

4. Erityistä

4.1. ETSK arvostaa ilman muuta kunnianhimoista etenemissuunnitelmaa ja toimien toteuttamiselle asetettuja konkreettisia määräaikoja. Tämä on selkeä edistysaskel, ja kun toimintasuunnitelma on pantu täytäntöön, se johtaa yhdessä säännöllisten vaikutustenarviointien kanssa tullin todelliseen nykyaikaistamiseen kautta EU:n.

4.2. Tällainen kunnianhimoisen suunnitelma edellyttää riittävää rahoitusta. Vaikka osa ehdotetuista toimista edellyttää yhteistä rahoitusta ja EU on valmis vastaamaan osuudestaan, ETSK pohtii, ovatko kaikki jäsenvaltiot valmiita hyväksymään ehdotetun aikataulun ja osallistumaan omalla rahoitusosuudellaan. Ehdotuksen onnistuminen voidaan varmistaa vain tarkkaan koordinoitulla rahoituksella ja täytäntöönpanolla.

4.3. EU:n rakenteet ovat kuitenkin osoittautuneet hauraksi, ja se on reagoinut viiveellä ja koordinoimattomasti kriittisiin tilanteisiin, myös covid-19-pandemiaan. Ranskan presidentin Emmanuel Macronin vaatimus Schengen-alueen uudelleenjärjestelystä ja hänen pyyntönsä analysoida uudelleen henkilöiden vapaata liikkuvuutta unionissa ovat sekä vakavia että huolestuttavia.

4.4. Lisäksi seuraavan monivuotisen rahoituskehiksen uskomattoman pitkä hyväksymisprosessi vaarantaa EU:n talouden asianmukaisen elpymisen sekä kansalaisten ja yritysten tarvitseman välittömän tuen. Näyttää siltä, että EU27-johtajien on yhä vaikeampaa päästä sopimukseen erittäin tärkeistä toimista, ja ratkaisujen saavuttamiseen kuluva pitkä aika ja jahkailu osoittavat, että EU:n hallintojärjestelmä on vanhentunut ja tehoton.

4.5. Vaikka asiasta keskusteltiin ja sitä analysoitiin jo vuonna 2018, ehdotukseen ei sisälly lohkoketjuteknologian käyttöä. ETSK katsoo, että tullijärjestelmällä on juuri oikea rakenne tällaisen kehityksen hyödyntämiseksi, ja suosittaa, että tutkitaan välittömästi lohkoketjuteknologian sisällyttämistä ehdotettuun toimintasuunnitelmaan.

4.6. ETSK huomauttaa lisäksi, että robotiikan ja tekoälyn mahdollista käyttöä tullioperaatioiden nykyaikaistamiseksi ei ole analysoitu lainkaan. Komitea uskoo, että robotiikan ja tekoälyn teknologista kehitystä ja olemassa olevia innovatiivisia ratkaisuja voitaisiin hyödyntää helposti tällaisessa monitahoisessa toimintasuunnitelmassa välittömin ja merkityksellisin tuloksin.

4.7. Riskienhallinta

4.7.1. Sen jälkeen kun yhteisön tullikoodeksiin tehtiin vuonna 2005 turvallisuutta koskevia muutoksia, EU on toteuttanut riskienhallintatoimia kahdella puolustuslinjalla: etukäteisarviointi ja tarkastusten suorittaminen ennen tavaroiden saapumista tullialueelle ja sen jälkeen. ETSK katsoo, että suurin haaste liittyy menettelyjen koordinoimattomaan soveltamiseen jäsenvaltioissa ja puutteisiin tietojen jakamisessa maiden välillä. Vaatimustenmukaisen, koordinoitumman ja yhdenmysisemmän riskienhallintajärjestelmän varmistaminen kaventaisi viranomaisten välisiä eroja ja vahvistaisi ketjun heikoimpia lenkkejä. Vuoden 2021 toiselle neljännekselle ilmoitettu uusi riskienhallintastrategia onkin hyvin lupaava.

4.7.2. Digitalisaatio ja sähköisen kaupankäynnin yleistymisen tekevät kuluttajille entistä helpommaksi tehdä verkko-ostoksia kaikkialta maailmasta. Kaikki tuotteet eivät kuitenkaan noudata tuoteturvallisuutta ja/tai kuluttajansuojaa koskevia tiukkoja eurooppalaisia standardeja. Tämä tulee usein kuluttajille yllätyksenä. ETSK suhtautuu myönteisesti tavoitteeseen vahvistaa riskienhallintaprosessia, jotta sisämarkkinoita ja erityisesti kansalaisia voidaan suojella paremmin vaatimustenvastaisilta ja vaarallisilta tuotteilta.

4.7.3. Ehdotus käynnistää yhteisiä analyysivalmiuksia koskeva aloite on ehdottomasti askel eteenpäin. Tietojen jakaminen petostentorjuntaviranomaisten kanssa on myös kannatettavaa. ETSK pohtii kuitenkin, onko käytettävissä riittävästi rahoitusta ICS2-järjestelmän liittämiseksi yhteen muiden sähköisten järjestelmien kanssa. Seuraava välitön huolenaihe liittyy tällaisen monimutkaisen verkoston hallintaan sekä tarvittaviin asiantunteviin ja asianmukaisesti koulutettuihin henkilöresursseihin.

4.7.4. ETSK on lisäksi huolissaan siitä, että jos jäsenvaltiot eivät tue EU:n uuteen tullivirastoon tähtäävää hanketta, tällaisen monimutkaisen ja kytköksellisen järjestelmän hallinnointi aiheuttaa lisärasitteita komission yksiköille.

4.7.5. Komissio on ehdottanut data-analyysien tekemistä lastausta ja saapumista edeltävistä ennakkotiedoista kaikkien tuotteiden ja kaikkien kuljetusvälineiden osalta vuoteen 2024 asti. Ei kuitenkaan ole selvää, millaisia henkilöresursseja tarvitaan kussakin jäsenvaltiossa tai minkä tasoista ja kuinka pitkää koulutusta henkilöstö vaatisi. Sama koskee saapumisen jälkeisiä menettelyjä varten suunniteltuja riskienhallinnan lisäprosesseja. ETSK on jo myös kehottanut laatimaan "yhteisiä koulutuskehyksiä käyttäen pohjana EU:n tullialan osaamiskehystä, jonka avulla pyritään yhdenmukaistamaan ja parantamaan tullien suorituskykyä kaikkialla EU:ssa" ⁽⁸⁾.

4.8. Verkkokaupan hallinta

4.8.1. Sähköinen kaupankäynti on tuonut merkittäviä etuja ja mahdollisuuksia sekä kansalaisille että yrityksille. Siihen sisältyy kuitenkin merkittäviä haasteita, jotka liittyvät vero- ja tullilainsäädännön noudattamiseen tavara kaupassa sekä myös lukuisiin tulliselvityspyyntöihin, jotka koskevat erinäisiä tarkastuksia taloudelliseen arvoon liittymättömien seikkojen osalta. Tällaisia seikkoja ovat muun muassa turvallisuus ja teollis- ja tekijänoikeudet. ETSK toteaa, että tulliviranomaisilla on keskeinen rooli vaatimustenvastaisten ja/tai vaarallisten tuotteiden sisämarkkinoille pääsyn estämisessä, ja katsoo, että näille viranomaisille on annettava riittävät resurssit myös kaikkia taloudelliseen arvoon liittymättömiä vastuita varten.

4.8.2. Sähköisen kaupankäynnin alv-säännöksiä koskevan paketin ⁽⁹⁾ täytäntöönpanon vuodesta 2021 odotetaan tuovan huomattavasti tuloja jäsenvaltioiden talousarvioihin ja luovan tasapuoliset toimintaedellytykset liiketoimintaympäristölle. EU:n verotietokeskuksen perustamista veropetoksia torjuvan Eurofisc-verkoston yhteyteen voidaan pitää huomattavana parannuksena tulliviranomaisten tiedonsaantimahdollisuuksien kannalta. ETSK odottaa mielenkiinnolla komission arviota asiasta.

4.8.3. ETSK katsoo, että paras tapa säännellä ja hallita sähköistä kaupankäyntiä on tehostaa yhteistyötä muiden maiden kanssa OECD:n ja G20:n puitteissa. Komitea on jo korostanut, että "talouden digitalisointiin sovellettavia veropoliittisia toimintalinjoja sekä välineiden ja toimivien ratkaisujen kehittämistä on koordinoitava kansainvälisellä tasolla" ⁽¹⁰⁾.

4.8.4. Sähköinen kaupankäynti on hyvin tärkeä ala pk-yrityksille. Rajatylittävä kauppa on kuitenkin jo hajanaista erilaisten olemassa olevien esteiden vuoksi, ja ETSK on huolissaan siitä, että tiedonannossa ei viitata lainkaan suotuisan toimintakehyksen luomiseen pk-yrityksille tämän kunnianhimoisen toimintasuunnitelman avulla. Syyskuun Eurobarometrin mukaan vain neljä prosenttia pk-yrityksistä myy tuotteitaan kuluttajille muissa jäsenvaltioissa ⁽¹¹⁾.

4.8.5. Ehdotus asettaa alustoille tulliraportointivelvoitteita on mahdollinen rasite laillisille yrityksille. Alustoilla on tärkeää tietoa, jota tulli voisi käyttää, mutta niiden olisi investoitava erikseen tietotekniikkaohjelmistoihin, jotka voivat kerätä ja toimittaa tällaista tietoa. Automatisoitujen robottijärjestelmien käyttöä olisi tutkittava välittömästi, sillä ne voisivat olla korvaamattomia välineitä raportointivelvoiteprosessin helpottamiseksi. Lisäksi ETSK katsoo, että näille yrityksille olisi annettava tarvittava rahoitus, jos niitä pyydetään keräämään tietoja, joita ne eivät muuten tarvitsisi. Näiden tietojen hallinta on erittäin tärkeää muun muassa tulli- ja alv-petosten, aliarvostuksen ja väärin alkuperäilmoitusten torjunnassa. ETSK on jo esittänyt, että "laaditaan eurooppalainen standardi, joka koskee sen datan ja niiden tietojen keräämistä käyttäjistä, jotka verkkoalustojen on ilmoitettava veroviranomaisille" ⁽¹²⁾.

4.8.6. ETSK on kuitenkin tyytyväinen siihen, että komissio tarkastelee parhaillaan uudelleen verkossa toimivien markkinapaikkojen roolia ja velvollisuuksia. Niillä tulisi olla enemmän vastuuta ja velvollisuuksia siinä, että ne tarkastavat, että niiden alustoilla myytävät tuotteet ovat vaatimustenmukaisia ja turvallisia.

⁽⁸⁾ EUVL C 62, 15.2.2019, s. 67.

⁽⁹⁾ *Modernising VAT for cross-border e-commerce.*

⁽¹⁰⁾ EUVL C 364, 28.10.2020, s. 62.

⁽¹¹⁾ Flash Eurobarometer 486.

⁽¹²⁾ EUVL C 364, 28.10.2020, s. 62.

4.9. Vaatimusten noudattamisen edistäminen

4.9.1. Luotettavia elinkeinonharjoittajia palkitaan jo etuusjärjestelyllä siitä, että ne noudattavat EU:n tullilainsäädäntöä. ETSK kannattaa ehdotusta kolmansien maiden kanssa tehtyjen EU:n nykyisten etuuskohtelujärjestelyjen seurannasta. Kattava analyysi unionin kansainvälisistä yhteistyöjärjestelmistä ja keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa johtaisi täytäntöönpanon valvonnan parantumiseen.

4.9.2. Ehdotus EU:n tullialan keskitetyn palvelupisteen käyttöönotosta on kaikkia osapuolia hyödyttävä hanke ja ETSK antaa sille täyden tukensa. Yksityinen sektori hyötyisi yhteen kertaan tehtävän raportoinnin mahdollisuudesta, ja eri viranomaiset voisivat valita tarvitsemansa tiedot. Tämä on selkeä edistysaskel kaikille osapuolille, ja sen odotetaan tuottavan jopa 690 miljoonan euron säästöt tullihallinnossa seitsemän ensimmäisen täytäntöönpanovuoden aikana.

4.9.3. On kuitenkin jokseenkin vaikea ymmärtää, miten ehdotettu unionin tullikoodeksia koskeva analyysi voisi osoittaa, että sähköiset järjestelmät ovat vanhentuneet, kun ehdotuksen hyväksymisestä on kulunut vasta alle neljä vuotta.

4.9.4. Säännösten noudattamatta jättämisestä jäsenvaltioissa määrättävien seuraamusten hajanaisuus vääristää kilpailua sisämarkkinoilla ja mahdollistaa heikompien lenkkien ilmaantumisen järjestelmään. Vakaan ja yhtenäisen kehityksen luominen vahvistaisi koko tulliliittoa. Vaikka ajatus on teoriassa erinomainen, ETSK pohtii, miten Euroopan komissio aikoo toteuttaa sen, sillä samaa aihetta koskeva vuonna 2013 tehty ehdotus hylättiin.

4.9.5. Samantasoinen valvonta on lisäksi vaikeaa, jos tullivirkailijoiden määrä vaihtelee jäsenvaltiosta riippuen 7:stä 70:een 100 000:ta asukasta kohti ⁽¹³⁾. ETSK suosittaa, että otetaan käyttöön valvontaa ja tarvittavan henkilöstön määrää koskevat vähimmäisvaatimukset.

4.9.6. Covid-19-kriisi on paljastanut tullijärjestelmän puutteet: EU:n alueelle on päätynyt useita vaatimustenvastaisia ja vaarallisia tuotteita. ETSK pitää tärkeänä, että markkinavalvonta-asetusta ⁽¹⁴⁾ koskevat täytäntöönpanosäädökset hyväksytään mahdollisimman pian.

4.9.7. Lisäksi ETSK kannattaa ehdotusta kiinnittää erityistä huomiota etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperää koskevien sääntöjen ja menettelyjen soveltamiseen EU:n 41 vapaakauppasopimuksessa. Mitä tulee muihin kauppakumppaneihin, erityisesti Kiinaan, sähköisen kaupankäynnin eksponentiaalinen kasvu on tuonut lisänsä tullialan nykyisiin haasteisiin. Näin ollen on täysin normaalia arvioida tilannetta ja antaa tarvittaessa lainsäädäntöä.

4.10. Tulliviranomaisten yhtenäinen toiminta

4.10.1. Analyysit osoittavat, että rajatylittävää yhteistyötä voidaan tehostaa merkittävästi. ETSK katsoo, että ainoa tapa edetä on varmistaa yhteistyön lisääminen ja parantaminen jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä sekä tullin ja muiden kansallisten viranomaisten välillä. Parhaiden käytäntöjen jakaminen voisi myös lisätä tullipalvelujen tuottavuutta.

4.10.2. Tämän yhteistyön toteuttamiseksi tarvittavien tullitarkastuslaitteiden hankinta edellyttää huomattavia investointeja. ETSK panee merkille, että alkuperäisessä ehdotuksessa ⁽¹⁵⁾ komissio on ilmoittanut kattavansa vain 80 prosenttia tarvittavista investoinneista. Loput 20 prosenttia jäisivät jäsenvaltioiden vastuulle. Kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden taloudellinen tilanne covid-19-pandemian johdosta, ETSK ei usko, että kaikki 27 jäsenvaltiota pystyisivät investoimaan tällaisia summia vuonna 2021.

4.10.3. Lopuksi komissio esittää rohkeasti kiistanalaisen ehdotuksen EU:n tulliviraston perustamista koskevan vaikutustenarvioinnin laatimisesta vuoteen 2023 mennessä. ETSK pitää epätodennäköisenä, että jäsenvaltiot suostuisivat tähän.

Bryssel 24. maaliskuuta 2021.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Christa SCHWENG*

⁽¹³⁾ Rahoitusalan henkilöstön liiton (Union of Finance Personnel in Europe) tutkimus.

⁽¹⁴⁾ EUVL L 169, 25.6.2019, s. 1.

⁽¹⁵⁾ COM(2018) 321 final.